

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ sredi vsakega prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnima in inseratni pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 9.

V Ljubljani, 2. maja 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Vse pri starem! To bi bilo najkrajši odgovor na vprašanje: Kaj novega po svetu? Na Dunaju imamo novo vlado, ki pa so od poprejšne bistveno nič ne loči, le nemški liberalci nekako bolj po konci hodijo, no pa tem se že poprej ni nič hudega godilo. Rasprave v državnem zboru nam kažejo, da tudi zanaprej ostane vse pri starem, da se tudi v prihodnje vse ravna po sedaj veljavnih liberalnih načelih. Brambovski zakon, po katerem so se pojstrili dočlebe glede deželnih brambovcev, da se bodo morali namreč vsako leto zglaševati, kaže, da države mislijo na vedno hujše oboroževanje, da nič ne mislijo na to, kako znižati število vojakov in s tem znižati hude davke. Sto in sto milijonov se porabi vsako leto za vojake — koliko davkov se mora zato plačevati! Sto in sto tisoč mladeničev v najboljših letih mora od doma, od dela večinoma od kmetijskega in obrtnega — koliko zgube pri delavnih močeh za kmeta in obrtnika, ki more posle in delavce drago plačevati, njegovi sinovi pa morajo služiti pri vojaki. Koliko mladeničev gre z doma k vojakom vernih in poštenih in koliko jih pride nazaj zelo omajan in v veri in poštenju. Take žalostne posledice ima po vseh državah brezštevilno stalno vojaštvo. Vsak dober državljani je seveda prepričan, da je treba vojakov, s katerimi skrbi država za imetje in prostost podložnih ter da se brani pred zunanjimi sovražniki, toda vse to bi lahko še obstalo, pa bi se vendar države mogle med seboj dogovoriti, da zniža vsaka za sto ali dvesto tisoč svoje vojake. Tem potom bi posamezne države ostale primernoma jednako močne, a pri davkih bi prebivalcem s tem prihranile milijone in milijone. V posameznih državah so ta bremena že tako narasla, da nima vlada od nikoder več dobiti denarja. To se sedaj bere o Italiji. Tam je ljudstvo tako ubožno in izsesano, da živi v največjem siromaštvu, vendar bi se bahška italijanska vlada ne misli toliko znižati bremen za ljudstvo, kolikor ponakati se pred svetom s stotisoči vojakov in z milijoni — dolgovi.

Ako se vprašamo: odkod pa to, da države dandanes tako neizmerno množé število vojakov, odgovorjamo: Tega je kriv liberalizem, brezverstvo.

Liberalne države se zanašajo le na orožje in na svojo silo, druge pomočke puščajo v nemar. Za blagoslov božji se ne menijo, ker nočejo priznavati Gospodarja nad seboj, za versko in pravno življenje ne skrbé, ker so mnenja, da je to stvar, katero naj vsak človek sam vrayuava ali k večjemu dotična cerkev. — Zato pa namesto pravice vlada krivica namesto resnice laž, namesto vere vlada nevera namesto križa vlada — trda pest!

Drugo kar ostane pri nas po starem, to so naše šole. Mi v Avstriji sedaj nimamo verske šole, kakoršna je potrebna, ako hočemo vzrejevati verno, pošteno in krepko mladino. Vsako leto v državnem zboru treba dovoliti troške za šolstvo; takrat se razgovarjajo tudi o tem, kakošne naj bi bile naše šole. V smislu katoličanov je posebno lepo letos govoril dalmatinski poslanec Perič ki je rekel o šoli med drugim to-le:

„Solske knjige je časih preveval in prešinjati krščanski in pravni duh; dandanes se ne rabijo v njih več besede: Bog, duša, večnost in najsvetejših imen: Jezus, Marija, Izveličar ne najdeš več v njih in sicer zato, ker se morajo knjige skladati z liberalnimi nazori, češ, da tudi liberalci plačujejo davek. Kaj moremo pričakovati na tem temelju od vzgoje naše katoliške mladine.“

V zadnjih letih se je mnogo premalo storilo, da bi se povzdignila verska in pravna vzgoja.

Katoliška cerkev je mati šole, novodobna šola pa nasprotuje cerkvenemu duhu. Cerkevni sovražniki pa pravijo, da duh časa zahteva mejversko, ali bolje: versko brezbrizno šolo. Duh časa je po njihovih mislih to, kar vsak pravi mislec spoznava kot duha zanikanja in domoljuba: posvetno brezbožno mišljenje, obo-

žavanje samega sebe in znanstveno povrhlost.

Temu duhu ne sme služiti šola. Dub, bistvo in delovanje njeno mora imeti nepremestljiv, trden temelj. Morda kdo vpraša: kaj želite, kaj zahtevate, kaj hočete tedaj? Mi zahtevamo popolno svobodo naši cerkvi glede vzgoje in pouka, mi zahtevamo katoliške učitelje za katoliške otroke in sicer take, ki niso samo po krstnem listu, marveč tudi po čuvstvu in prepričanju katoličani; taki bodo poučevali po verskem prepričanju. Mi hočemo, da se vsi predmetje predavajo z ozirom na katoliško pravoslovje. Konečno želimo, zahtevamo in hočemo, da Kristus zopet zavlada v javni ljudski šoli in da se katoliški otroci vzgajajo in poučujejo po načelih naše svete vere in da imata tako vsa uprava in vse delovanje šolsko verski temelj in da jo prevlada duh naše sv. vere.

To je bila odločna beseda, a bila je bob ob steno. — Minister za šolstvo je sicer priznal, da pri šolah ni vse tako kakor bi moralo biti, toda on je branil sedanje šolske postavbe in rekel, da je tudi po teh postavbah mogoča versko-nravna vzgoja. Mi tudi ne rečemo, da bi

to ne bilo mogoče, toda ako se otroci sedaj pri šolah res versko in нравno vzgajajo, to ni zasluga šolskih postavb, marveč starišev in dobrih učiteljev, kjer take se imamo. Obžalujemo zelo, da naše šolske postavbe hvalijo tudi slovenski liberalni listi trdeč, da so vsaj na Slovenskem dobre. Mi bi vprašali naše liberalce: Ali so res sedajne šole dobre pri koroskih Slovencih, kjer imajo po šolah nemške liberalne učitelje, ali so dobre v Trstu, kjer celo učitelji judje uče krščanske otroke, ali so dobre v Ljubljani, kjer imamo na nemški šoli za katoliške učence tudi učitelja protestanta, ki je celo začasni šolski voditelj? — Iz tega vidimo, da je tudi za naše šole treba zboljšanja, treba katoliške vzgoje, katero pa gojé le verni katoliški učitelji.

Breme vojaštva in mora brezvernega šolstva, to sta najhujši rani, ki razjedati državno telo v neizmerno kvar države same in njenih prebivalcev. Dokler ne prevlada krščanska misel, da se država bolj varno opira na vernost in poštenje svojih krščanskih vzgojenih podložnih, kakor pa na milijone še tako lepo bliskajočih se bajonetov, toliko časa pri nas ostane vse pri starem in sicer vsaki dan slabše!

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Smledniku je bil zopet za župana izvoljen posestnik Ant. Burger, za svetovalce pa: Jan. Hočevar iz Zapog, Fr. Bohinec iz Trboj, Andr. Dolinar iz Smlednika in Sim. Knific iz Dragočaja. — Shodi na Kriznigori pri Ložu so: na binkoštno nedeljo, v nedeljo po sv. Ani, v nedeljo po zvišanju sv. Križa in tretjo nedeljo oktobra. — V Ljubljani je umrl učitelj g. Ivan Tomšič, ki je urejeval »Vrtec« prelep in priljubljen list za slovensko mladino. Bil je veren mož in dober učitelj N. v. m. p. — Posestnica Levčeva v Vrdu, je hotela bolnega prešiča zdraviti s smodnikom, ki pa se je vnel in ranil 13letnega sina in deklo. — V Kranju se je obesil v ječi godec — cigan Pestner; jetničar pa ga je še o pravem času rešil. — Za farno cerkev v Starem trgu pri Poljanah dobili so štiri nove zvonove; tri (teža 13835, 719 in 412 klgr.) plačal je dekan dr. J. Šurbenec, mali zvon (260 klgr.) pa je podaril zlatomašnik g. Jož. Šurbenec, oba ondotna rojaka. — Grajščino v Komendi sta kupila g. Luka Šmid, posestnik iz Gasteja in Peter Logonder iz Stare Loke za 44.050 gld. — V Dobropoljah bodo razširili šolsko poslopje, zidali novo cerkvenikovo hišo, popravili kaplanijski plot, kar je vse hvale vredno. Ljudje si želé letos birmo, ker je že od l. 1885 ni bilo. — V Ljubljani se je 20. apr. vstrelil vojak Šterk v vojašnici. Pravijo, da so ga pretrdo imeli. To ni prav, a tudi to ni prav kar je vojak naredil, zakaj morebiti ga imajo tam še trje. — Gosp. F. Tavčar se je preselil iz Besnice za duh. pastirja k sv. Joštu. Ta božja pot ima sedaj zopet duhovna in bo vsakdo lahko opravil svojo pobožnost, kadarkoli pride k sv.

Joštu. — G. Ed. Kosebud je šel iz Mengša na Dol, kjer je umrl g. župnik, g. kaplan pa obolel. — Na Šujci pri Dobrovi umrl je 23. aprila posestnik Fr. Dolinar v 37. letu. Rajni je bil mož poštenjak, šolski predsednik in občinski odbornik. Svetila mu večna luč! — Železniki župnik g. J. Mrak imel bode prvokrat duhovno opravilo na svoji novi župniji v Naklem prvo nedeljo po Binkoštih, ravno tako g. M. Erzar v Selcih. — V Kranjski gori je novi župnik ž. g. Ant. Zlogar prvokrat ohhajal službo božjo v nedeljo pred Vnebohodom. Imenovanim vrlim gospodom obilno božjega blagoslova! — Pri sveti Ani nad Tržičem so dobili s l. majem novo pošto. Ne vem, če bi jo bili dobili brez — Borna? — Na Jesenicah so imeli očetje lazaristi sv. misijon od 14. do 22. aprila. Jeseničani so te dni prav pridno hodili v cerkev, tudi savski tovarniski delavci so se vdeleževali misijona, kolikor jim je dopuščalo delo. To je lepo in hvalevredno. Bog daj obilo sadu! — V Zagradcu je umrl ondotni učitelj gosp. Ant. Vrančič. — Na Trsteniku so dobili za farno cerkev krasno cerkveno bandero s podobama sv. Martina in Matere božje. — Iz St. Vida nad Ljubljano se nam poroča: Dne 25. aprila podrla se je skladanica opeke na delavce, ki so delali v opekarni g. Matijana v Zgornji Šiški. Izpod razvalin so izvlekli 14letnega Italijana mrtvega, dva sta hudo poškodovana ter sta v ljubljanski bolnici, trije so nekoliko manj prizadeti.

Goriško in Primorje. Tržaški mestni svet je dovolil 20 tisoč goldinarjev za lasko šolo na Greti. Za Slovence pa tržaški mestni očetje nimajo nič denarja. Slovenci

v Trstu nimajo nobene slovenske šole. Ali je to pravično? — Gosp. Ign. Valentinčič je šel za administratorja na Št. Viško goro. — V Pazinu bodo imeli občinske volitve. Do sedaj imajo domačini večino, sedaj se pa nekateri zelo trudijo, da bi jo dobili zopet Lahi v svojo oblast. Upamo, da to ne bo šlo, ker sedajni odborniki prav dobro gospodarijo. — V Devinu hočejo Lahi osnovati laško šolo za slovenske otroke. Tega pač ni potreba. — V Trstu judovski kramarji vsiljujejo ljudem skaženo sv. Pismo. Takih knjig ni kupovati od lažnjivih prerokov. — Državni poslanec grof Alf. Kormini je vprašal v državnem zboru, ali država kaj misli na grajenje Vipavske železnice. — Dne 29. aprila je imelo katoliško in bralno društvo »Slovenska zveza« v Št. Petru pri Gorici prvi občni zbor. — V Gorici so imeli mestne volitve, katerih se Slovenci niso vdeležili. — Prve češnje so v Gorici prodajali 20. aprila.

Koroško. Blizu Velikovca je umrl dne 17. aprila nek hlapec nenadoma na polju, kamor se je bil podal z drugimi posli čisto zdrav. — Pri Sinčevsi je umrl dne 16. aprila nek dninar vsled nezmerne žganjepitja. V gostilni mu je ponudil nekdo pol litra žganja, češ, da ga mu plača, ako ga v dveh minutah izpije in potem se po koncu stoji. Dninar je žganje izpil, a se kmalu zgrudil na tla in v kratkem vkljub zdravnikovi pomoči umrl.

S Štajerskega. Presvetli cesar so darovali za zidanje frančiškanske cerkve v Mariboru 1000 glđ. Delo vrlo napreduje in bode bržčas do jeseni pod streho. — Dne 14. aprila se je podala 80letna Barbara Stopar iz čadramske župnije v Maribor, da bi, kakor je rekla, zadnji-krat počastila čudodelno podobo Marije, Matere milosti, pri č. oo. frančiškanih. Domači so seveda starici branili dolgo pot, a zastonj. V Mariboru je pobožna ženica prešla na praznik varstva sv. Jožefa sv. zakramente. Dasi-ravno jo je vže predpoldan obhajala slabost, se še vendar poda, ker ji je odleglo, k popoldanski službi božji. Ko

pa po večernicah pride iz začasne cerkve, se zgrudi na tla in kmalo umrje. Rajno je spremljalo k zadnjemu po-bitku mnogo ljudi, ki so gotovo prosili naj bi jim Marija, Mati milosti, in sv. Jožef pri ljubem Jezusu izprosila srečno zadnjo uro, kakor tej svoji častilki. — Prevzvišeni vladika Mihael so 25 glđ. darovali Cecilijinemu društvu, t. j. društvu, ki goji pravo cerkveno petje. To društvo, ki pod vzglednim vodstvom č. g. Hudovernika vrlo napreduje, je priredilo 23. aprila lep koncert. — Mariborska moška podružnica sv. Cirila in Metoda se je zopet vzdramila; ondi se snuje tudi ženska podružnica. — Bralno društvo na Dobrni je imelo 22. aprila svojo ustanovno zborovanje. Obilo zbranih kmetov je z največo pazljivostjo poslušalo g. potovalnega učitelja Iv. Belé, ki je govoril o sadjereji in ameriški trti. Da bi se slovenski gospodarji le tudi po teh naukih ravnali! — Koncem aprila so se vršile volitve v celjaki mestni zastop. Seveda so se volili le strogi Nemci. — Narodni obrtniki ljutomerskega okraja so pri volitvi zastopnikov bolniške blagajne sijajno zmaga-li. — V Mariboru so prišli 4 osebe, med njimi 2 paznika kaznjencev, ki so poneverjali denar, katerega so dobivali jetniki od svojih domačih ljudi. Peti tovariš, tudi jetniški paznik, je pobegnil. — Na južnem Štajarskem se bodo letos gradile železniške proge od Velenja v Drav-berg in od Št. Jurija ob južni železnici čez Slatino v Krapino. — Statinske in dobrnske toplice se otvorijo zopet 1. maja. — Dne 15. aprila je pogorelo v Medvecah župnije Majšberg, 8 hiš z gospodarskimi poslopji vred. — Pri Št. Ilju blizu Velenja je tamošnjega posestnika Franca Sredenška ubil konj. — Čč. gg. lazaristi od sve-tega Jožefa pri Celju bodo vodili misijon pri sv. Antonu v Slov. goricah od 27. maja do 5. junija in pri sv. Mar-jeti pri Rimskih toplicah od 9. do 17. junija. — Č. go-spod Vinko Kolar, kapelan na Paki, pride za provizorja na Gomilsko; č. g. Jernej Štabuc, provizor pri sv. Urbanu, postane ondi kapelan in tamošnji kapelan č. g. Matej Meznarič gre za provizorja k sv. Ožbaltu za Dravo.

Cerkev in šola.

Misijoni.

II. Uganda.

Uganda je država v osrednji Afriki. Krasno so je bila razcvetela sv. verna po raznih pokrajinah Ugande. Tudi kralj Muanga in njegova sestra sta bila stopila v katoliško cerkev. Toda leta 1892. je propadlo katoličanstvo v Ugandi skoro popolnoma, ker so se bili angleški kristijani zvezali z mohamedani. Ti so pridrli, prevrgli prestol katoliškemu vladarju, mnogo katoličanov pobili, več tisoč pa jih odgnali v sužnost.

A ta nesreča ni zatrla krščanstva. Misijonska po-staja se je zopet vzdignila, število katoličanov vedno narašča in o gorečnosti vernikov pričajo naslednji vzgledi.

Nov misijonski križ.

Velikanek, 23 metrov visok križ iz trdega lesa lepša sprednji del dvorišča misijonske postaje »Villa Maria.« Deblo so dobili kristjani štiri ure daleč od postaje ter je privlekli z nepopisnim trudom skozi grmovje na se-danje mesto. Dan postavljanja bil jim je velik praznik. Le novokrščenci so smeli pri postavljanju delati. Prvič jim je izpodrsnilo deblo, ne da bi koga ranilo. Veselje se je razlegalo povsod, ko so slednjič pritrdili znamenje odrešenja. Misijonarji so jih nato opomnili, da bi bilo videti vse veliko lepše, ko bi stalo deblo na prstenem, s palmovim drevjem ozaljsanem podstavu. Takoj se je podalo blizu sto kristijanov v gozd ter prineslo kakih štirideset mladih palm. Za tem jih je nagovoril Pokino,

glavar v pokrajini Budda. »Otroci«, dejal je »danes delajmo za ljubega Boga in Jezusa Kristusa, ki je za nas umrl na sv. križu. V odškodnino za njegovo kri darujmo mu danes svoj pot.« Obrnivši se k Gabrijelu, poveljniku mu danes svoj pot. »Gabrijel, danes ne poznamo čet, rekel je smehljaje se: »Gabrijel, danes ne poznamo poglavarjev (mukungu). Vsi skupaj delajmo ter navo- zimo prsti.« Zivahno veselje je spremilo te besede. Takoj so napledli nekaj košev iz močnega bananskega listja in možje, žene in otroci so pričeli delo pod vodstvom Pokine in Gabrijela. Zvečer je bil podstav že gotov. Visok je dva metra; stranica njegova meri šest metrov.

Kdor ve, kako sicer sovražijo imenitnejši Bagandci ročno delo, posebno tako, moral se je nehoté čuditi. Kate- humeni (taki, ki se pripravljajo za krst) so tudi čudno gledali, kako so nosili svoje s prsijo napolnjene koše ponosni glavarji, ki so se drugače ošabno ponasali s svojo pisano obleko. Tudi žena Pokinova je nosila od potu vsa premočena svojo košarico. Ko ji je hotela slu- žabnica odvzeti breme, dejala ji je: »Pusti me; ali me hočeš odvrniti od dela za ljubega Boga?« Velikonočno soboto je preč. g. škof Hirth slovesno blagoslovil ta križ. (Konec sledi.)

Listek.

Dekret cesarja Jožefa II.

Spisal Václav B. Třebáský.

Vasica Lovčen se je skrivala v preljubeznjivi dolini. Pri cesti so bile snažne hiše s slamanatimi strehami in vsaka je bila obrobljena z vrtom. Raztrgane koče so se pa skrivale sramežljivo v ozadju. V sredi vasice je stala bela cerkvice, kakor mati, okrog katere se ovijajo njeni sinovi in hčerke. Za vasjo se je pa razprostirala grajsčina z umetnimi vrti, s poljem in prostranim logom.

Pa skoro bi bil pozabil župnišča, katero je krila streha iz skodelj; ne bilo pa bi nič čudno, če bi ga bil pozabil, kajti komaj se je videlo. Ko so je zidali pred leti, skrili so je za grajski vrt, da bi bajé ne zadehalo pota grajskim vozovom. Pa vendar, čeprav je bilo tako skrito, čeprav ni bilo nič na poti, je bilo kakor trn v očeh bogatega grajsčaka, ki bi bil rad razširil svoj vrt v ono stran; pa ga ni mogel. Zlasti je imel starega župnika na piki grajski oskrbnik. Za svojo glavno nalogo si je odločil ga izpodriniti in nekako prisiliti duhovna, da se preseli drugam. Pa blagi župnik je vselej zamajal z glavo in na vse listine, ki so dohajale od grajskega zavetniškega urada, je odgovarjal: »Ni mogoče!«

Lovčensko župnišče je bila stara, precej slaba koča in pod njeno sivo streho je živel srebrolasi starček z vedno smehljajočim obrazom. Njegov nasmeh je bil odsev njegove blage duše; njegov obraz je bil odkrito- srčen, in se je človeku tako vtisnil v spomin, da ga ni nikoli pozabil.

Priprosto pod tlako vjarmeno ljudstvo je ljubilo svojega župnika, da bi bilo zanj vse žrtvovalo. Bili so takrat hudi časi. Grajsčak ni imel usmiljenja z revnim kmetom, ki je moral delati v znoju svojega obraza od spomladi dz zadnje jeseni, od zjutraj do poznega večera na njegovih poljih! Drugačen je pa bil stari župnik, ki se je tako združil s svojimi zatiranimi furani, da jih ne zapusti nikoli. Tolazil je svoje ovčice in jim pomagal, v kolikor je mogel, zlasti proti surovosti grajskega oskrb- nika, ki je menil, da so tlačani le njegovi psi.

Ko je jednega popoldne pregledaval župnik svojo knjižnico, zamislil se je zelo živo, in ni slišal, da je vstopil v sobo stari Dragoš. Šele ko ga je ta drugi

pozdravil po krščanski navadi, ga je zapazil ter se za- smejal.

»No, kaj ste mi pa prinesli novega? — kaj? Morda se hočete oženiti?« pravi župnik, Dragoš je bil star vdovec. Drugače bi bil župniku kaj saljivega odvrnil, pa danes ni mogel — tako je bil zmeden.

»Prav čudne reči, gospod župnik. Povsodi se že govori, da bodo metali mrličé v zemljo brez rakve, kakor zverine ... in ko umrjemo, nas zasijejo v vreče.

»Prosim vas, kdo vas je tako nalagal? To ni mogoče!«

»Prosim gospod župnik, istina, pa še več! Manj praznikov bo in tudi naše deželne patrone nam vzamejo! V Lovkotih so že razglasili vse to in med ljudstvom je zmešnjava nad zmešnjavo. Jedni se veselé, da začena svoboda, drugi pa pobesajo glave, lomijo si roke ter molče ... Da, slišal sem tudi, da so že pripeljali neke »patente ...«

V tem hipu je zadonelo na vasi bobnanje, iz vseh hiš so privreli stari in mladi, skratka cela vas. Grajski brič, Klocinagar, je hotel boben kar razbiti, tako je nanj vdarjal. Bobnal je po celi vasici, pred župniščem se je pa ustavil, dal palčice za jermen, potegnil iz naprsnega žepa neki papir, odkasljajal se, naredil važen obraz in začel brati.

Ljudje so njegove besede kar z očmi požirali; niso razumeli niti jedne besedice, ker je bral nekaj nemškega. Ko je skončal, je začel:

»Kar delajo milostljiva gospoda in njen gospod oskrbnik, vse dobro delajo! Ali ste razumeli, kmetje? Vse dobro delajo! Zdaj bodo pogrebi izcela drugačni. Mrlič se snažno unije, potem se mrtvaško obleče in zasije v vrečo. — Lesene rakve ni treba. Vse bo ceneje, znate? Tudi ložje bodele od smrti vstali! Mrlič v vreči zasit, se vloži v jamo, se zalije z apnom in zakopje z glino. Tako se zapreči vsa kuga in vsa bolezen, katere izhaja le iz grobov.«

»Pa kako bo s svobodo? He! To nam povej, vsaj so prišli patent!« upal se je pripomniti biriču čevljar Čopera, ki bi bil slišal rajši dekret, da so ljudje vsi jednaki, da je tedaj čevljar kakor gospod oskrbnik.

•Kaj pa misliš, ti prismojeni čevljar, ti! — Pojdi z menoj, če hočeš, pa ti pokažem svobodo! Klop je zate vedno pripravljena, palica in ječa tudi, če hočeš — svobodo!«

Birič je spravil listino v naprtnem žepu, prijel palčice in v celi vasici se je zopet razlegalo bobnanje.

Župnik je bil zopet sam v svoji sobi. Sosea Dragoša je sicer potolažil, da ne bo tako hudo, kakor se govori. Pa ko so se za njim zaprla vrata, sklenil je starček vele roke, srebrolasa glava se mu je sklenila globoko k prsom. Ubogi župnik je bil ves potr; tako hudo mu je bilo, da neusmiljena, nečloveška gospoda zatira revno, njemu tako priljubljeno ljudstvo.

* * *

V lovčenski fari je bilo jako zdravo. Čisti in sveži zrak, okolica kakor raj, ljudstvo zdravo in krepko, da je bilo veselje.

Grajskega oskrbnika je pa to jako bolelo, da nihče ne umre. Dekret za mrliča je bil že razglašen, pa mrličev nobenih. Za prvi pogreb v vreči bi bil dal vse. Ako bi mu pa župnik to veselje napravil in umrl, bil bi seveda najbolj vesel.

•Gospod župnik bolehajo!« S to novico je prihitel Klocingar jednega večera iz vasi. Oskrbnik mu je dal zato takoj dvajsetico, tako je bil tega vesel! Tako bi se maščeval nad sovražnim duhovnikom najbolje. Prvič bi moral biti njegov naslednik grajsčaku in njemu popolnoma po volji, drugič bi bil ta trmoglav župnik tudi po smrti za svojo trmoglavost kaznovan, ker bi bil prvi pokopan — v vreči!

Pa ta novica ni bila resnična. Župnik ne samo, da ni bil bolehen, temveč se je veselil popolnega zdravja. Vzrok, da se je splethla ta novica, bil je ta, da je gospod župnik zadnje dni bolj sameval doma ter mnogo molil za svojo ubogo ljudstvo. Prišla je binkoštna nedelja.

Ukazi zastran odpravljenih praznikov posvečenih deželnim patronom, so bili zopet ponovljeni in strogo zapovedani pod kaznijo. Romanje k sv. Prokopu so morali preložiti na nedeljo; na sv. Prokopa dan morajo tlačani prvič letos na tlako, kakor druge navadne dni. — Take misli so rojile trpečemu starčku po glavi. Ostal je doma in se vglobil v svojo in svojih ovčic nesrečo. — Na črnem talarju so se lesketale v mavričnih bojah od solnčnih žarkov ožarjane solze.

•Prosim! gospod župnik! V gostilni igrajo pa plešejo! Gostilna je vsa polna grajske družine, pa tendar je danes binkoštna nedelja!« privrel je Dragoš brez pozdrava, brez suknje.

•Pa iz vasi?«

•Se nobenega ni, pa tudi ne bo, gospod župnik!«

•Hvala Bogu!«

Župnik se je oddahnil. Potem se je hipoma napravil ter hitel čez vas proti gostilni.

Iz gostilne je donela godba v onem kraju še nepoznana. Navadno so jo naredile duče in zvončki, včasih se je vzel še klarinet zraven; da, fantje so bili veseli tudi pri samih dudah. Danes so pa vriščale trobente,

gosli in bas. V gostilni same lasulje, same kite, sami škrici. Oskrbnik, ki je priredil veselico, vspodbujal je vsakega naj se raduje: »Zdaj vlada svoboda, veselimo se, uživajmo jo! Vsaj smo le enkrat na svetu. Hoj! Godci igrajte »forte! Hoj! Le naprej, da se bo bolj jezil starec v župnišču!«

Tako se je veselil oskrbnik na binkoštni večer. Pa ubogi tlačani? Pričakovali so, da jim prinesejo patenti zlato, zaželeno dobo svobode! — O, kako so jih prevarili. Namesto svobode, namesto olajšanja — pogrebi v vrečah, zrušenje praznikov in na binkoštni praznik še — ples!«

•V božjem imenu vas opominjam!«

Župnik, dasi starček je zavpil z jasnim glasom, kakor zvon, če ga najhujše razenejo. Tako krepko morda ni zaklical nikoli, kakor prav danes med vratmi gostilne.

•Le igrajte naprej — fortissimo! Kaj se boste menili zanj!« velel je oskrbnik in vrgel godcem na mizo dva tolarja; in godci so jo naredili po njegovi volji. Oskrbnik je bil koj v kolu in se sukal nalašč okrog župnika, kakor vrtalka.

Župnik je stal med vratmi dvigaje desnico, in mirno stoječ. Njegova visoka postava je bila v tem trenutku še višja. — Na obrazu se je razodevalo nekaj preroškega. — Godba je donela glasneje in besneje, župnikova desnica se je vzdigala višje in višje, njegove ustnice so se pa gibale, kakor bi kaj govorile. — Pa ni bilo slišati niti besede. Slišal se je samo divji smeh, grozno kričanje, ukanje in zbijanje peta plesalcev ter se razlegalo in odmevalo za tihega binkoštnega večera po lovčenski dolini.

Posem se je župnik obrnil, zapustil plesno sobano z molitvijo v ustih in šel v božjo naravo. Pa se ni usedel pod starim hrastom, na svoj priljubljen prostor, marveč šel dalje in dalje, hitreje in hitreje v gozd, da ne sliši divjega vriska. Prisel je do samega razpotja, kjer so ga pozdravili ljubko žvrgoleči krilatci pojoč večerno pesem, kjer je stal star, trohnel križ in pod njim z mahom obrasten klečalnik. Tukaj pred Križanim se je šele odpočil. Njegovo vročo molitev so pa spremljala stoletna drevesa s tihim šumljenjem, spremljali so jo krilati pevci s svojim čarokrasnim gostoljenjem. Župnik si je obrisal s čela debele znojne kapljice in zatopljen v molitev ni zapazil, da solnce že zahaja, in da ga sožaljivo gleda izza modrih gričev blede luna.

Precej pozno je bilo, ko se je vračal domov. V vasi je bilo že popolnoma tiho; tudi v gostilni je bilo tiho, mrtvo kakor — v grobu. Samo v grajskih sobanah se je svetilo še mnogo lučij. Župniku ni šlo v glavo, zakaj je tako hitro minul ples. Ni zatisnil očesa celo noč. Vedno je premišljal o cesarjevem dekretu, vedno je mislil na oskrbnika, ki mu je hotel s svojo surovostjo nagajati, ga razjeziti in pokoriti. Na lastna ušesa je moral slišati pred odhodom iz gostilne, kako se je oskrbnik sam hvalil, da je njega »neumnega starca« razjezil s plesom.

Starčka pa ni razsrdil, marveč je razjezil s svojo hudobnostjo pravičnega Boga, ki ga je tudi kaznoval.

Zjutraj prav na zgodaj se je razlegel v vasici zvon ter tožno naznanjal, da je nekdo umrl. Stari župnik, ki je vendar dobro vedel, da nima med svojimi farani nobenega bolnika, je molil za dušo neznanega mrlca psalm: »Iz globočine vpijem!« — Ni še vsega izmolil, ko privre k njemu ves ustrašen cerkvenik in jeclja:

»Oskrbnik, gospod župnik! Oskrbnik je umrl!

»Oskrbnik! — Ni mogoče! Vsaj je še sinoči plesal. Ali je res? Moj Bog, kako nerazumljive so tvoje sodbe!

»Pa danes je na mrtvaškem odru! Zgrudil se je naglo med plesom; zadel ga je, hudobneža, mrtvoud! Bog ga je kaznoval, ker je oskrnil binkoštni praznik!

»Pa zdaj bo v vreči pokopan! — Pripravljaj jo je za Vas, gospod župnik, zdaj jo pa sam rabi.«

»Za mene, kako pa to?«

»Da, za Vas, gospod župnik; sam je sinoči rekel, da je priredil ples zato, da vas razdraži, da prej od jeze umrjete! Hudobnež!«

»Da bi mu Bog odpustil!« zasepetal je starček. Po sv. maši je molil z vaščani vred uneto za dušo nesrečnega oskrbnika trikrat »Očenaš«.

Oskrbnik je bil zašit v vrečo in pokopan po cesarskem dekretu. Tako je bil pokopan on jedin, ki je pripravljaj vrečo blagemu župniku. Kmalu potem je bil dekret preklican. Župnik je pa živel še mnogo let in se veselil s svojimi ljubljenimi farani, za katere je ponehala tlaka in so jim napočili boljši časi.

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

12. Prvo sv. obhajilo.

Veselo otroško petje razlegalo se je neki popoldan iz šolskega poslopja v vasi Bukovje. Šolarji so se pripravljali za obhajilno pesem, katero bodo peli na belo nedeljo pri prvem sv. obhajilu.

Milo so se razlegali glasovi nedolžnih otrok po okolici, odmevali so tudi v revno kočjo, ki je stala blizu šole. V tej hišici stala je stara ženica solznih oči pred velikim, osornim možem ter ga prosila s sklenjenima rokama rekoč:

»Prosim vas, imejte usmiljenje z nedolžno Anico, ter jo pošiljajte raji v kako drugo službo!«

»Ne, ravno pri meni v gostilni bo ostala«, odgovarjal ji je mož odurno. »Jaz pri hiši potrebujem ljudi delavnih in pokornih in Ana je kakor nalašč zato. Dolgo časa sem se moral kot njen jerob truditi za njo zastoj, mislim, da je čas, ako mi tudi Ana vsaj nekoliko poplača mojo skrb.«

Zenica je glasno zajokala: »Za božjo voljo vas prosim, dajte se omečiti! Kam hočete s takim nedolžnim dekličem v gostilni. Vas ni pogosto doma, mati so v kuhinji, v hiši pa so raznovrstni ljudje, mnogi tudi zelo umazani in nerodni in med njimi naj bi bila Anica? V kratkem času se lahko spridi in vse bo podrito, kar sem pri nji dosegla. Ali se ne bojite odgovornosti zato?«

»Kaj odgovornost?« zarohnel je mož surovo nad zeno, »sedaj mi je dosti vašega klepetanja. Moja hiša je postena in jaz poznam svoje dolžnosti. V ponedeljek po beli nedelji pride Ana k meni kot natakarica v gostilni. Tako bo in nič drugače!«

Nato mož zaloputne z vrati in odide domov. V nepopisni žalosti ihtela je stara žena v sobici, ko so ji zvenele zadnje besede gostilničarjeve po ušesih. V tem pa so se zopet oglasili otroci v šoli z obhajilno pesmijo, kateri so sedaj še lepše doneli v kočjo stare ženice.

»O moj Bog!« »vskliknila je kočarica, za Anico te prosim, varuj jo te hiše, ki je slabo znana in kjer se je spridilo že mnogo deklet. Rajše jo vzemi k Sebi, nego da bi morala priti v tako hišo!«

Anica, o kateri sta se pravdala gostilničar in ta ženica, pa je med tem sedela v šoli; radostno je prepevala obhajilno pesem ter med vsemi najbolj pazljivo poslušala kateheta, ki je v posebnih urah pripravljaj šolarje za prvo obhajilo.

Ana je bila stara 14 let; nikoli ni poznala očeta in matere, v revščini sta ji umrli, ko je bila stara štiri leta. Župan jo je izročil kajzarici v oskrb, gostilničarja pa ji je postavil za varha, ker je bil s starši nekaj malega v sorodu.

Šola je bila končana in Ana je bila kmalu doma pri svoji stari materi, kakor je imenovala svoj oskrbnico v kočji. Vsa vesela je prihitela domov ter zgovorno pripovedovala, kaj vse lepega je zopet danes slišala v šoli in ponavljala je stari materi obhajilno pesem, katere se je prav gladko že naučila. Bila je vsa srečna. Čista je bila njena vest, nedolžna je bila in vendar je neizmerno hrepenela po spovedi, da se spove svojih malih grehov ter se toliko lepše pripravi za prvo obhajilo. Reva ni nič slutila, kaj se ima z njo zgoditi precej po beli nedelji in zato je brezskrbno povpraševala staro mater, kaj jim je, ker imajo vse objokane oči. Zenica seveda ji ni hotela motiti nedolžnega veselja, ter jo je potolažila, da ni nič hudega, da ji le veselje sli v oči, ko vidi Ano vso srečno in veselo.

Ko je povzila kosček kruha, katerega ji je starica vselej pripravila po šoli, če tudi je morala sama si pritrgovati, stekla je po svoji navadi Ana v hlevček, kjer jo je že težko pričakovala njena pisana koza. Toda danes jo Ana ni odvezala, da bi jo gnala na pašo in najbrže, da bi bila koza nevoljna na svojo nezvesto prijateljico, ko bi je ne bila potolažila z lepim snopom vejevja, katerega ji je položila v jasli. Pogladila jo je po glavi ter jo pobožala, rekoč:

Le potrpi pisana moja, danes v hlevu, jaz nimam časa s teboj na pašo, v ponedeljek pa bova zopet sli na breg, po svoji vsakdanji navadi... Nato je hitela iz hleva, nabrala za kočjo persiče suhljadi ter je prinesla na ognjišče.

»Sedaj sem vse opravila zunaj«, dejala je deklica ko je vstopila v sobico, »kozi sem pokladla, trsak sem prinesla na ognjišče za večerjo. Kaj ne da, sedaj lahko grem nekoliko v cerkev; jutri je že sobota in treba se je pripraviti na spoved.«

„Le pojdi, dete, kakor so ti naročili gospod katehet, v cerkev, ter lepo moli in prosí Boga za svojo srečo. Tudi za Vašo srečo! Klič deklica ter odhiti, kakor skokonoga arna proti bližnji cerkvi.“

Prisla je sobota in to popoldne so se zbrali prvoobhajanci v cerkvi, da so opravili spoved, ker na belo nedeljo napočil bo zanje zaželeni dan prvega svetega obhajila. — Bil je to soparen dan, nenavaden spomladi in temni oblaki so se podili po nebesu, ko je Ana vsa srečna pritekla domov. Bil je zadnji čas. Za bližnjim hribom je namreč zagrmelo, nebo se je naenkrat stemnilo, blisk in grom sta napovedovala hudo uro.

„Hvala Bogu, da si doma“, dejala je kočarica Ani. „Bog varuj neureče ljudi, ki so sedaj zunaj na potu.“

V tem pa se odpro vrata in gostilničarica varhinja Ane vstopila je z dežnikom v kočo.

Ana, na, vzemi dežnik in hiti v bukov gozd, kamor so oče šli za delavci, seveda brez dežnika. Le hitro hodi, da jih dež ne vjame!“

Brez besede Ana vzame dežnik, dene ruto na glavo in hajdi v bukov gozd. Komaj je prestopila prag, vtila se je ploha jelo je zopet grmeti in treskati. Ana se ni bala nevihte, kaj pač bi se bala nedolžna deklica, katere vest je čista kot solnčni žarek, zaupano je pogledala v nebo, kjer kraljuje njeni Bog in hitela naprej. Dober četrt ure je tekla in prišla v gozd, kamor je sicer hodila dobre pol ure. Varha svojega našla je pod košato bukvo, kjer je vedril.

„Prav, prav, da prideš, Ana! Misli sem vže, da ne bodem mogel domov,“ pozdravil je varh deklico, katere je stala pred njim z dežnikom, a vsa premočena od dežja in od potu.

„Ti si gotovo hitro hodila, ker ti je tako vroče. Nazaj bova šla bolj počasi, kajti moje stare noge niso več vajene hitre hoje. Tako je govoril gostilničar, ki je počasnih korakov stopal z Ano iz gozda proti domu. — Mej tem pa je prenehala ploha, zapihal je mrzel veter, in namesto dežja jel je naletavati debel sneg.“

„Kakšen mrzel veter“, dejal je gostilničar, a v tem mu je potegnil klobuk raz njegovo plešasto glavo ter ga nesel proti bližnji vodi. Preduo ga je mogla Ana dohiteti plaval je vže po vodi, kamor deklica seveda ni mogla za njim.

„Nate oče, tukaj imate mojo ruto, obvežite jo okoli ušes, da se ne prehladite“, dejala je Ana ter ponudila varhu svojo naglavno ruto. — Blaga deklica je mislila v svoji postrežljivosti ljubezni le na drugo, sama nase pa je popolno pozabila. In uprav ona bi bila potrebovala zimsko ruto, da bi se bila z njo odela, ker je bila od hitre hoje vsa prepotena, a vže sedaj zaradi varha morala počasi hoditi domov.

Mrz jo je stresel po potu, a ni se menila za to; varhu kaj potožiti, ni bila nikoli njena navada, ker se ga je bala. Varh bil ji je le na papirju, a za očeta ni imel srca.

Celo uro sta skeraj hodila, predao sta prišla domov. Ana bila je blede in vsa se je trese, ko je vstopila v kočo.

„Za božje voljo, Anica, kaj pa ti je?“ popraševala je je stara mati.

„Nič hudega ne bo. Malo me zebe, a jutri bude vže vse dobro,“ tolatila jo je Ana.

„Le hitro v posteljo, da se spotiš, sicer si lahko nakoplješ kako pljučnico,“ velevala je krtmarica, spravila Ano v posteljo ter ji skuhala lipovega cvetja.

Lep je bil dan — bela nedelja! Za Ano dvakrat lep! Zato je zgodaj vstala in od veselja pozabila na vse, pozabila tudi na svoje prehlajenje, katerega ji ni pregnal lipov cvet.

„Ana, ti še nisi zdrava,“ reče ji mati, ki jo napravila v praznične obleko. — Bledi tvoj obraz, vroče roke, sube ustnice, ne ti nič dobrega ne obeta. Ako si bolna, rajši ostani doma!“

„Oj mati, danes doma, tega pa ne“, odgovorila je Ana, in solza ji je zalila žarno oko. „Saj bo kmalu dobro. Mili Jezus, katerega bom danes proseč prejela, me bo takoj ozdravil.“

Lepo se je vršila slovesnost prvega sv. obhajila, kakor se vsako leto lepo in vspodbudno obhaja po naši lepi domovini. Veliki oltar je bil bogato ozaljšan s cveticami, katere so oskrbele deklice-prvoobhajanke. Vernega ljudstva se je zbralo nenavadno veliko okoli cerkve. Zvonovi so se oglasili v milo vbranam zvonjenju ter glasno pritrkujoč oznanovali čez hrib in plan prelepi angeljski praznik. Lepa vrsta dečkov in deklic stopala je s šolsko zastavo iz šole v cerkev. Marsikatera solza vrnila se je skrivaj iz oči odraslenim med svetim opravilom, vzlasti med govorom pred svetim obhajilom. Marsikomu stopil je takrat v spomin tudi dan njegovega prvega obhajila, živo si je domislil one blažene sreče, katero človeku kristjanu daje mirna vest in čisto srce

Med vsemi obhajanci najpobožnejša bila je Ana, a tudi najbolj blede. Le tedaj, ko je prejela svojega Boga, zažareli ste njeni lici kot živi priči čeznatorne njene ljubezni do Jezusa.

Popoldne so se zbrali mladi obhajanci v cerkvi, a med njimi Ane ni več bilo. Narava, ki je jutraj nekako čudežno podpirana od diha milosti božje, oslabela je pri Ani in jo prisilila v posteljo. Mrz jo je vil in vročina jo je kuhala. Lotila se je Ani vsled prehlajenja nevarna vročnica. — Poslali so po zdravnika, a ta je majal z glavo ter rekel, da je bolezen zelo nevarna. Zato so bolnico dali že v nedeljo zvečer v sv. olje. — Bil je zadnji čas, ker kmalu se ji je zbledlo v glavi. Dva dni ležala je v tej omotici, govorila ni, a večkrat je zapela obhajilno pesem. V zadnjih trenutkih se ji je duh razjasnil.

„Jezus je prišel po-me pri prvem sv. obhajilu“, dejala je stari materi „pojdimo za njim.“ In stegnila je roke kakor za molitev, dvignila se je kvišku, a hipoma zopet omahnila na posteljo in — zaspala za vselej.

Dva dni pozneje so jo pokopali. Bilo je krasno pomladno jutro. Slavci so žvrgoleli v zraku, vijolice so vonjale po tratah, ko so nesli Ano na pokopališče. Tudi ta dan oblekle so se njene tovarišice-obhajanke v praz-

nično obleko ter z vencem na glavi svetile ob krsti, katero so nosili dečki obhajanci s šopki na prsih. Nobeno oko ni ostalo brez solz, ko je duhovnik spregovoril na grobu ter mladini kazal rajno Anico za vzgled, kako naj žive, da bodo kedaj tudi tako blaženo umrli in se tako gotovo z Bogom združili v slavi nebeški, kakor se je to zgodilo pri Ani.

Pogrebei so se razšli, le stara Kočarica je še jo-

kala ob grobu. Le jokaj, dobra starica, saj z Ano si zakopali tudi pol tvojega srca. Toda saj se sama tolažiš, da pojdeš kmalu zanj v deželjo miru in večnega pokoja. — Ko je ozaljšala za prvo silo novi grob, ter si obrisala solze, vračala se je Kočarica zatopljena v žalost domov, a glas božji tolažil jo je rekoč: Bog jo je vzel k sebi, da se zloba sveta ni polastila njenega srca!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Skušnje starega živinorejca.

Stari dedek Joža bil je nad 40 let volar. Sedaj pa je kot 82 letni starček beračil od hiše do hiše. Najraje govoril je o živinoraji, o kateri imel je dostikušenj. Teh sem si nekaj zapomnil in zapišem jib, morda utegnejo komu služiti.

1. *Fotel jezik pri gorevi živini.* Skrbno preliči živino, katera slabo žre, pa še slabše pije, li nima votlega jezika. To se najraje zgodi, ako se krmijo resnate pleve, drob ali špičasta rezanica. Takšna krma so rada natakne pri korenu jezika, kjer začne gnjiti in dostikrat pregnjuje jezik skozi, da ima luknjo. Vsled tega žival težko žre in voda pri napajanju dela ji hude bolečine. Bolezen se ozdravi, ako napraviš zmes od stolčenega česna in strdi, rano do krvi osnaziš in luknjo z omenjeno zmesjo zatlačiš. Po potrebi je to večkrat ponoviti. Med tem pa se žival krmi edino le z mehko ovseno slamo — netrezano, da se ne natakne zopet smetij v rano, dokler ta ne ozdravi.

2. *Mehki parklji pri živini.* Dostikrat ima goreva živina že od narave tako mehke parklje, da po kamenji celo ne more hoditi. Temu se pomaga kakor svetuje Joža, če s-greješ nekoliko staro matiko ali kakšno drugo železo, nato vliješ na spodnjo del parkljev terpentinovnega olja in z omenjenim železom nekoliko segreješ. S tem se baje rog utrdi, da je manj občutljiv za trda tla.

3. *Če se zobje majejo in živina noče jesti.* Dostikrat to izvira od mlade krme, ali pa je možna tudi kakšna bolezen zob. Za zdravlilo priporoča naš Joža izvrtati v kos trdega lesa luknjo, vanjo potem kakor v možnar nabiti soli in primešati zdrobljenega galuna. Les se potem vrže v ogenj, da zgori in vstane le nabiti stržen od soli in galuna. S tem se slabi in rahli zobje večkrat naribajo in utrdili se bodo.

4. *Kako odvaditi tele sesanja?* Nektero tele se nikakor ne da odvaditi sesanja in molze kravo na paši, pri napajanju itd. če je le priložnost. Tega se najgotoveje odvadi, ako napraviš teletu na nos nekako grebenico, ki ima pa le naprej obrnjene konce od dratu, sicer pa visi mu na glavi, kakor konju uza. Seveda viseti more toliko nad nosom, da se žival more pasti in jesti. Kadar hoče sesati, hitro vbode kravo in nobena mu ne da več blizo. To seveda valja le bolj za kraje, kjer se živina pase spuščena.

5. *Kako obvarovati mlada piščeta pred ještrebom?* V planinskih in bolj osamljenih krajih skrbni moči odrediti piščet vsled množine požrešnih roparskih ptic. Temu se pomaga najlažje, ako se na primernem kraju nekoliko od zemlje napravi precej gosto razne hoste in jevja, pod njo pa za majhen kolec se z primerno dolga motvozom za nogo priveže koklja. Tako mora koklja vedno pod hosto ostati in brskati, piščeta pa tudi ne grede od nje, da bi jih jastreb zapnil.

6. *Kako gre sukati govedom rogove?* Naš kmet priporoča naslednji način: Skuhaj repo da bo mehka, potem jo vročo nasadi na rog in giblje na katero stran hočeš, da bi rog se nagnil. Še bolje je na tej strani narediti par zarež z nožem, ali pa ga ostrgati s kako ostrim do mehkega in potem z mastjo večkrat namazati. To je najbolj gotovo sredstvo rogove ravnati, kar se seveda k pri mladej živini doseže.

Pohorski.

Kmečka pisma.

III.

No pa še jaz; tudi pismo. Jaz sem tudi kmet — učen pa ne. Šola meni ni nič dala — rajni — no le prejšnji g. župnik so me brati naučili. In kar vem, imam iz pridig, ki sem jih pač veliko več slišal, kakor jih le bodem; tudi iz bukev, ki sem jih včasih zimski čas in pa tudi sicer v nedeljah rad prebiral. No, dolgo čitljenje je pa tudi dobra šola človeku, ki ima malo od pa malo možgan in pa še nekaj srca. Izkušnja tako se človeka najbolje uči. Pa zato nisem zoper šolo. Tudi ne, če je prav tako draga. Takole jaz mislim: Zdel plačujemo za šole; včasih so pa plačevali pisarjem in takim pa takim doktorjem. Teh tako dragih ljudi zdaj ne potrebujemo toliko. Jaz že mislim, da bi vsaj imeli tako biti. Jaz sem že davno mislil, da potem ne bo več notarjev in drugih dražih gospodov, če bodo enkrat povsod šole; pa zdaj se ni tako. — Zoper Jude upijem prav! No, pa moj rajni boter so mi velikokrat rekli: »Peter, Judu se pa izogni, in ne bo ti mogel škodovati!« Storil sem tako, kedar sem katerega srečal v Kranju na trgu. Pa je bilo prav. Mislim, če bi vsi tako storili, če bi nobeden Judu nič ne hotel prodati in nič ne kupiti od njega, bi bili vsi varni pred takimi pravimi Judi.

So pa še drugi Judje, krščeni Judje — no, pa saj pravijo, da sta ta dva — ta, ki po tržiskih planinah jeleno pase in pa oni, ki hoče jezerski Materi Božji gospodariti, tudi krščena — pa od onih vendar vsak ve, da sta judovske krvi — so pa ljudje, ki so naše vere in naše krvi in vendar ravnaajo z nami prav po judovsko. Tem se je pa težje izogniti. Pravi Jud se meni ni

škodoval, taki Judje pa pokopljejo se tiste, ki so dolgo hodili v solo.

Pred vsemi pravdami in pa pred takimi Judi naj nas reši Bog, ako nas vse sole ne morejo rešiti!

Z Bogom! Pod Storžičem v nedeljo pred svetim Jurijem pisal kmet.

P. B.

Razne novice.

(Štiridesetletnica Nj. veličanstev.) Dne 24. aprila minolo je 40 let, odkar se je naš presvetli cesar poročil z bavarsko vojvodinjo princezo Elizabeto, Tiho in v družinskem krogu je obhajal ta dan na Dunaju naš slaven vladar s svojo soprogo cesarico ta spominski dan, avstrijski narodi pa se ob tej redki priliki hvaležno spominjajo modrega vladarja Nj. veličanstev ter prosijo Boga, naj tudi še v prihodnje deli svoj blagoslov presvetlemu vladarju in njegovi soprogi cesarici. Tudi Slovenci, vsikdar zvesti svojemu vladarju, spominjajo se radostno in hvaležno tega spominskega dne, želeč: Mili Bog ohrani nam še mnogo let očeta in vladarja Franca Jožefa I. in cesarico Elizabeto!

(Stavbišče za novo jezuitsko cerkev in kolegij) v Ljubljani kupili so očetje jezuiti ob Poljanski cesti poleg zavoda »Josefinum«. — Dal Bog, da se kmalu zgradi na tem mestu cerkev sv. Jožefa z jezuitskim kolegijem v kras Ljubljani ter v dušni blagor mestu in deželi!

(Škofevsko obiskovanje in birmovanje v ljubljanski škofiji l. 1894.) Prevzvišeni gospod knezoškofo ljubljanski bodo delili zakrament sv. birme letos po nastopnih duhovnijah: od 27. maja do 17. junija v dekaniji kočevski, semiški, žužemberški, trebanjski in litijski: Kočevje, Reka (Rieg), Fara pri Kostelu, Osilnica, Banjaloka, Mozelj (Mösel), Spodnji Log, (Unter-Lag) Stari Trg pri Poljanah, Nemška Loka (Unterdeutschau), Koprivnik (Nesselthal), Stara Cerkev (Mitterdorf), Polom (Ebenthal), Stari Log (Altlog), Topla Reber (Unterwarmberg), Hinje, Šmihel pri Žužemberku, Ambrus, Zagradec, Ajdovec, Dobrnič, Primskovo, Sela. — Koncem junija in začetkom julija bodo sv. birma pokamniški, moravški, litijski in leskovski dekaniji: Kamnik, Spodnji Tuhinj, Motnik, Čemšenik, Moravče, Vače, Šmartno pri Litiji, Zagorje, Boštanj. Koncem julija in začetkom avgusta v ribniški in cerkniški dekaniji: Dobropolje, Struge, Lašče, Sv. Trojica, Bloke, Draga, Loški Potok, Gora, Sodražica. — Slednjič v prvi polovici meseca septembra v kranjski, radovljiški, starološki in idrijski dekaniji: Smlednik, Št. Jurij pri Kranju, Cerklje, Radovljica, Kranjska Gora, Jesenice, Bled, Bohinjska Bistrica, Kropa, Stara Loka, Železniki, Poljane, Žiri.

(Duhovniške spremembe.) Čast. g. Valentin Alijančič, župnik na Dobravi pri Kropi je prezentovan za župnijo Železnike. Premeščen je č. g. Anton

Hribar, kapelan v Košani, kot kapelan na Dobrovo pri Ljubljani, na njegovo mesto pride č. g. Ivan Abram kapelan v Mokronogu.

(Osebnost.) Dr. Iv. Šusteršič otvori te dni svojo odvetniško pisarno na Kongresnem trgu štev. 2, I. nadstropje v hiši, kjer je Kleinmayr-Bambergova knjigarna. Onim, kateri so prisiljeni v kaki stvari pomoči iskati potom pravde pri sodniji, iskreno priporočamo g. dr. Iv. Šusteršiča kot moža poštenjaka in izurjenega pravnika.

(Angelj varuh.) Iz Devina 24. aprila: Na progi južne železnice, med Nabrežino in Devinom pri bajtici žel. čuvaja št. 2 je danes ob 9 1/2 z nagliča padel neki trileten otrok. Pri bajtici št. 6 se je posrečilo naglič ustaviti. Mati menda tržačanka, tekla je hitro gledat, kaj se je z otrokom zgodilo, in dobila je, kar je zelo čudno, otroka živega in stoječega na onem mestu. Klicalo je ubogo dete mama, mama. Strmela je nesrečna mati, ko zagleda otroka živega. Ogladala mu je dve rani, vzela ga v naročje in pripeljala ga na vozičku, katerega rabijo delavci na železnici, do št. 10.

(Iz Bukovšice) nad Škofjo Loko, dne 30. aprila: Veselim srcem in v čast tukajšnjih faranov povem, da bo naša lepa cerkev dobila nov božji grob, za katerega bodo dali potrebni denar možje in žene. Fantje in dekleta pa bodo zložili za novo bandero. Čast jim! — Nedavno je tukaj neka revna ženska porodila tri otroke, dve deklci in enega fantiča, ki vsi živijo in so prav čvrsti. Mati je tako uboga, da jih ni imela kam poviti! — Kakor se govori, zidali bodo tukaj mrtvašnico in novo šolo. O priliki še kaj, ako Vam drago.

Novaški.

(Koliko se je l. 1893 na Kranjskem zidalo?) Novih poslopij se je sezidalo 579, prezidalo 231, dozidalo 150, povišalo 34, vredilo 51. Od tega spada na glavno mesto Ljubljano 26 novih poslopij, 60 prezidov, 27 dozidov in 5 povišanj.

(Davki v Avstriji.) V zadnjih 26 letih se je davčno breme malo ne podvojilo. Za nič manj, nego za celih 200 milijonov gld. so se v tej dobi povišali dohodki države. Direktni davki so sedaj višji za 36 milijonov, indirektni za 51 1/2 milijonov. Vsi ti dohodki so se porabili večinoma za vojno, za katero moramo plačevati 60 milijonov več kakor l. 1868, ali pa so jih pospravili zidje, katerim mora država plačevati velikanske obresti od svojih dolgov. In vkljub temu je za dobe sedanjega

državnega zbora malo upanja, da bi se izvršila reforma davkov, s katero bi se zlasti direktni davki bolj pravično razdelili. Zlasti za vpeljavo osebnega dohodninskega davka ima naš sedanji državni zbor le malo ali prav nič veselja. — Boji se židov, kateri bi bili z njim najbolj zadeti.

(19 milijonov zgorelo.) V Londonu je požar uničil velikansko skladišče volne, katere je bila zložena v šestnadstropnem poslopju. 25 parnih gasilnic in 3 gasilne ladije so skušale požar omejiti. Razun volne je uničenega tudi 60.000 vrčev živega srebra, katero je bilo v kletih shranjeno. — Tolatljivo pri tem požaru je samo to, da bogatin Rotschild, čegar je bilo skladišče vendarle ne pride se — na kant.

Pomiloščenje na veliki petek. Lepa navada vršla se je v Madridu po starem običaju. »Frankfurter Ztg.« piše o tem: »Mej božjo službo, ko se je vršilo čiščenje Liguam crucis, približal se je kraljici regentinji Kristini duhovnik, mislim, da miloščinar iz kraljeve palače, in jej podal krožnik, na katerem je bilo zvitih s črnimi trakovi več papirjev, smrtnih obsodb ravno toliko obsojenih zločincev, in je nagovoril: »Odpustite li velečastvo nesrečnemu?« Kraljica je odgovorila z ginjenim glasom: »Odpustim jim, da boče tudi Bog meni milostljiv! Tako so se s papirjev odpravili črni trakovi in zamenili z rudeti, in brzojavno se naznanilo pomiloščenje dotičnikom, katerih je letos bilo osem. Že več stoletij je na španskem dvoru navada, da se na Veliki petek na omejen način pomiloščuje. Sprva je bila navada, da se je kralju podal pri čiščenju križevega lesa krožnik z več zvitiimi papirji. Kralj je izbral jednega in to je bilo po tedanjem običaju znamenje pomiloščenja dotičnega obsojenca. To je bila ganljiva pa tudi strašna loterija. Ko je Izabela II. zasela prestol, se je ta navada spremenila. Prvi pot, ko je bila kraljica pri službi božji na Veliki petek in jej je duhovnik podal krožnik, je pokleknila, poljubila noge Križanega, potem pa raztegnila roke nad vsemi zvitiimi papirji. »Vsem, vsem brez izjeme odpustim, da boče Bog tudi meni milostljiv.« Od tega časa je navada, da se pomilosté vsi, ki se na Veliki petek predlože pomiloščenju.

(Tržne cene v Mariboru.) Pšenica 5 gl. 70 kr., rž 4 gl. 30 kr., ječmen 4 gl. 60 kr., oves 3 gl. 50 kr., koruza 4 gl. 50 kr., proso 4 gl. 50 kr., ajda 5 gl., fitol 6 gl. 50 kr. vse po hektolitr.

Popolno novo
podoba Marijo lursko
145 cm. visoko, umetno
delo ter bogato okrašena,
prodá po primerno nizki
ceni 148 1

Josip Hudaklin
podobar in pozlatar v
St. Jerneju, Dolenjsko.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dan
17. maja 1894 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani dné 28. aprila.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	7	50	Speh povejan, kgr.	—	64
Reč.	5	60	Sarovo maslo.	—	75
Ječmen.	6	—	Jajce, jedno.	—	2
Oves.	6	40	Mleko, liter.	—	8
Ajda.	7	40	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso.	5	—	Telčje.	—	60
Koruza.	5	—	Svinjako.	—	66
Krompir.	1	50	Koltrunovo.	—	40
Leča, hktl.	14	—	Pilanece.	—	70
Grab.	14	—	Goleb.	—	18
Fičol.	8	—	Seno, 100 kgr.	3	12
Mašo.	—	96	Slama.	—	2 80
Mašč.	—	68	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	20
Speh svet.	—	58	„ mehka.	4	80

Loterijske srečke.

Dunaj, 21. aprila:	29,	84,	56,	41,	26.
Gradec, 21. aprila:	22,	7,	44,	25,	87.
Ljnc, 28. aprila:	45,	62,	33,	7,	9.
Trst, 28. aprila:	51,	25,	42,	49,	64.

2 zlati
13 srebrnih
kolajn.
9 častnih in
priznanih
diplom.

Franc Iv. Kwizda

Kwizdov

restitutcijski fluid

c. in kr. priv. cenzurvalne vode
za konje.

Cena 1 steklenice 1 gl. 40 kr., a. v. l.

Rabi se vte nad 30 let v dvornih klevih; v vojaških in zasebnih klevih s izrednim učinkom v krepijanje pred in po dije trajajočem naporu, pri izvajenju udov, otrplosti hit 100%, in neposredno konja na urno tekanje.

Varstvena

znamka.

C. in kr. dvorni zaloznik.

Pariti je na
varst. znamko in
zahtevati le

Kwizdov
restitutcijski
fluid.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

Kralj. rumenaki dvorni zaloznik.

195 (S-1)

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Ölzova kava
priznana najboljša in najzdravnejša dodaja kavi se dobiva v glavni zalogi za Kranjsko pri M. Wagnerjevi vdovi v Ljubljani, in v vseh špecerjskih in konsumnih prodajalnicah.

Vsakdo
kateri rabi odlikovano le-
lodečevo tinkturo lekarn
Piccoli-jevo pri „angelju“
v Ljubljani, si ohrani zdrav
in krepak želodec, lahko
prebavi jedila in se obrani
zaprtju telesa.

Cena steklenici
je 10 novcev.
Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska
148 24-1

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5.

Zaloga vsake baže

**gvanterna blaga za moške
in ženske** 119 7-6

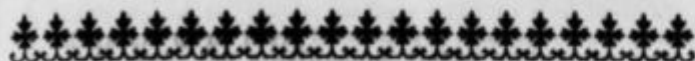
kakor tudi vse vrste koe, kovtre, srajce,
jope, nogovice, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

zadnja cena.

zadnja cena.

Domača, zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše

**žepne in stenske ure
ure budilnice**

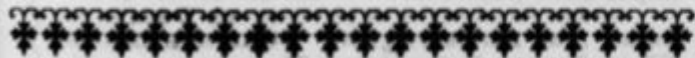
zlate, srebrne in niklne varilice, meda-
ljene, prstane, zapetnice, naprane igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-4

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravila tudi najtežavnejša izvršuje
tekom 14 dni. — Za blago pri rjem kup-
ljeno istotako za natančno popravo jamči.

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Relchsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto
pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 50 kr., 10 zavojev 9 gld. 80 kr. (Moj nego jeden zavoje se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izreono **Pserhoferja kri čistilne krog-
lice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski
pečat **J. Pserhofer** in sicer v **3** rdeči **3** barvi. 96 12-11

Balsam za ozebljine **J. Pserhoferja**, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr. —
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr., s frankovano
maša za protin, 1 gld. 20 kr. — Prašek proti potenju nog, škatljica 50 kr., s frankovano
pošiljavi 75 kr. — Balsam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — Zdravilna
esenca (Praške kapijice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Angleški čudni balsam, 1 steklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica
35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr. — Tannocinin-pomada, **J. Pserhoferja**, najbolje sredstvo
za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — Univerzalni obliž, prof. Steudel-a, sredstvo
primerno ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošilj. 75 kr. — Univerzalna čistilna
sol **A. W. Bullrich-a**. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske
farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točne in po ceni
preskrb. — **3** Pošiljate po pošti vršbe se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi
proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnej nakaznici), je poštnina
dosti nižja, nega pri pošiljavih s povzetjem. **3**

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

VI. zvezek:
POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

3 za civilne dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in
sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema praddobitkoma
in dvema podobitkoma a 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld.,
z 1 praddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po
10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld.,
100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem
znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dne
21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. volj.

Podrobnjaka določila ima igralni načrt, ki se dobiva brez-
plačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I.,
Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih
prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštno prosto.

Na Dunaju, v marcu 1894.

176 6-3

**C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.**

Žejo

pogasimo najsigurneje in naj-
ceneje s dobrim in ukusnim

moštom

(domača pijača)

kateri se prireja na najpripro-
stejši način iz predmetov, ki
se dobé pri gosp. **I. Sajovicu**,
trgovcu »pri črnem psu« na
Murinem trgu v **Gradcu**. —
Predmete za prireditev mošta
razpošilja g. Sajovic vsak dan
v velikih množinah po poštnej
povzetju. Mnogo priznanih
pisem svedoči o dobroti tako
prirejenega mošta. Mala posku-
šnja zadošča, da se vsakdo pre-
priča o istinitosti. Za prire-
ditev pol štartina mošta
veljajo predmeti le 6 gl.
in višje. 142 (3-2)

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Wälgasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

prilporeča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje

i. t. d.

100 24-10 **Liturgično opravo**

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice. — Paramente preskbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorec na zahtevo brezplačno.

Največji izbor.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prilporeja lekarniöar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in prilporečani pralni sirup raztoplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pöt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jaöi in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prilpajajoöi obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopilive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pok 20 kr. več za zavijanje. (Poloviönih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred po-

naredbami, ki se pojavijo o pod jednakiimi ali podobnimi ime ii, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstojelega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva na te stvari varuje izredno Herbabnyjev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stojeda oblastveno protokoliravu varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20-20 97 11-20

Srednja razpokiialnica za provinöije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospode lekarniöarji: V Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pi Trnköary, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju, J. Kupferschmid, Baumbachovi dedöli; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodani, A. Schindler, Ant. Mizzani, lekarniöar F. Prodani, M. Mizzani, drog; v Brezavi: A. Ruppert; na Sovodjem (Gimöndi): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladovici, v St. Vidu: A. Reichel; na Trbiöu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sultina, B. Biasoletto, J. Scavallio, E. v. Loutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: P. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormoöji: J. Blahö; v Velikövcu: J. Jobat; v Wolfseburgu: J. Huth.

Seb. Kneipp

Previdnost!

626 24-8

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu prilporeöati popolnoma okusn in zdrava Kathreinerjev izdelek in opetovalno izjavljam, da sem zaradi teh prednosti dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatorej nema nobena druga firma jedine pravice posluöevati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosednji surogati nikogar nimajo. 8

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Izdajatelj: Dr. Ivan Janöiö.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

V vsaki župniji ali občini

se nastavi razumna, spoštovana in denarno gotova oseba kot

zaupnik

z dobrim postranskim za-

sluökom.

Pismena vprašanja pod „201.191.“ Graz, postlagernd. 10-7 113

Tiska „Katoliöka Tiskarna.“